

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

FÆLLESSKABETS RAMMEBESTEMMELSER FOR STATSSTØTTE TIL REDNING OG OMSTRUKTURERING AF KRISERAMTE VIRKSOMHEDER

(2004/C 244/02)

(EØS-relevant tekst)

1. INDLEDNING

1. Kommissionen vedtog de oprindelige Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder ⁽¹⁾ i 1994. I 1997 indsatte Kommissionen særlige regler for landbruget ⁽²⁾. Der blev vedtaget en ny version af rammebestemmelserne i 1999 ⁽³⁾, og denne udløber den 9. oktober 2004.
2. Med denne nye version af rammebestemmelserne, der bygger på tidligere versioner, ønsker Kommissionen at foretage visse ændringer og præcisere visse punkter på foranledning af en række faktorer.
3. På møderne i Stockholm den 23. og 24. marts 2001 og i Barcelona den 15. og 16. marts 2002 opfordrede Det Europæiske Råd medlemsstaterne til fortsat at reducere statsstøtten udtrykt i procent af bruttonationalproduktet og samtidig rette denne støtte mod mere horisontale mål af fælles interesse, herunder økonomisk og social samhørighed, og på den baggrund vil det være på sin plads at se nærmere på den konkurrencefordrejning, der opstår ved, at man tillader rednings- og omstrukturingsstøtte. Dette vil også være i overensstemmelse med konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Lissabon den 23. og 24. marts 2000, der tog sigte på at gøre den europæiske økonomi mere konkurrencedygtig.
4. Lukning af ineffektive virksomheder må betragtes som et normalt markedsfænomen. Det kan ikke være reglen, at en virksomhed, der kommer i vanskeligheder, reddes af staten. Rednings- og omstrukturingsstøtte har tidligere givet anledning til nogle af de mest kontroversielle statsstøttesager og må betragtes som en af de mest konkurrencefordrejende former for statsstøtte. Det generelle princip i traktaten om, at statsstøtte er forbudt, bør derfor fortsat være hovedreglen, og undtagelser fra denne regel bør begrænses mest muligt.
5. Princippet om engangsstøtte er gjort tydeligere for at forhindre, at virksomheder tildeles rednings- eller omstrukturingsstøtte gentagne gange for at holde dem kunstigt i live.

6. I rammebestemmelserne fra 1999 sondres der mellem redningsstøtte og omstrukturingsstøtte, idet redningsstøtte defineres som en overgangsstøtte, der skal gøre det muligt at holde liv i en kriseramt virksomhed i den periode, der er nødvendig for at udarbejde en omstrukturings- og/eller likvidationsplan. Der kunne i princippet ikke iværksættes omstrukturingsforanstaltninger finansieret ved hjælp af statsstøtte i denne periode. Denne skarpe sondring mellem rednings- og omstrukturingsstøtte har imidlertid givet anledning til visse vanskeligheder. Kriseramte virksomheder kan allerede i redningsfasen være nødt til at træffe visse uopsættelige strukturelle foranstaltninger for at forhindre eller begrænse en forværring af deres økonomiske situation. Derfor gøres begrebet »redningsstøtte« mere bredt i disse rammebestemmelser for at gøre det muligt for modtageren at iværksætte uopsættelige foranstaltninger, også af strukturel karakter, f.eks. øjeblikkelig lukning af en filial eller andre former for afvikling af tabsgivende aktiviteter. Da der er tale om støtteforanstaltninger af uopsættelig karakter, bør medlemsstaterne have mulighed for at vælge en forenklet procedure for at opnå godkendelse heraf.

7. Med hensyn til omstrukturingsstøtte indeholdt rammebestemmelserne fra 1999, der byggede på rammebestemmelser fra 1994, fortsat et krav om, at støttemodtageren selv skulle yde et væsentligt bidrag til omstruktureringen. Som led i nærværende revision vil det være hensigtsmæssigt mere utvetydigt at fastslå det princip, at dette bidrag skal være et reelt bidrag og ikke må indeholde støtte. Støttemodtagerens bidrag tjener to formål: På den ene side vil det kunne bidrage til at påvise, at markederne (ejere, kreditorer) har tillid til, at virksomheden kan blive levedygtig igen inden for et forholdsvis kort tidsrum. På den anden side vil det sikre, at omstrukturingsstøtten begrænses til det minimum, der er nødvendigt for at genskabe virksomhedens levedygtighed, samtidig med at fordrejningen af konkurrencen begrænses. Kommissionen vil således også stille krav om modydelser for at minimere støttens konsekvenser for konkurrenterne.

⁽¹⁾ EFT C 368 af 23.12.1994, s. 12.

⁽²⁾ EFT C 283 af 19.9.1997, s. 2. Se også fodnoten vedrørende overskriften til kapitel 5.

⁽³⁾ EFT C 288 af 9.10.1999, s. 2.

8. Statsstøtte i form af redningsstøtte eller omstrukturingsstøtte til kriseramte virksomheder kan kun anses for lovlig, når bestemte betingelser er opfyldt. Den kan eksempelvis være berettiget af sociale eller regionalpolitiske hensyn, eller fordi det er nødvendigt at tage hensyn til den positive rolle, som små og mellemstore virksomheder spiller for økonomien, eller undtagelsesvis ud fra et ønske om at bevare en konkurrencepræget markedsstruktur i tilfælde, hvor lukningen af bestemte virksomheder kunne føre til et monopol eller et snævert oligopol. På den anden side vil det ikke være berettiget at holde kunstigt liv i en virksomhed inden for en sektor med langsigtet strukturel overkapacitet, eller hvis den kun vil kunne overleve takket være gentagne statslige interventioner.

2. RAMMEBESTEMMELSERNES DEFINITIONER OG ANVENDELSESOMRÅDE OG SAMMENHÆNG MED ANDRE TEKSTER PÅ STATSSTØTTEOMRÅDET

2.1. Betydningen af »Kriseramt virksomhed«

9. Der findes ikke nogen fællesskabsdefinition af »en kriseramt virksomhed«. Med henblik på disse rammebestemmelser anser Kommissionen imidlertid en virksomhed for kriseramt, når virksomheden ikke med egne finansielle midler eller med de midler, som virksomheden kan opnå fra ejeren/aktionærer og kreditorer, er i stand til at standse de tab, som uden de offentlige myndigheders indgriben næsten med sikkerhed vil medføre virksomhedens ophør på kort eller mellemlang sigt.

10. Med henblik på disse rammebestemmelser betragtes en virksomhed som udgangspunkt uanset dens størrelse som kriseramt under følgende omstændigheder:

- a) hvis der er tale om et selskab med begrænset ansvar ⁽¹⁾, når over halvdelen af den tegnede kapital er forsvundet ⁽²⁾, og over en fjerdedel af denne kapital er gået tabt i løbet af de sidste tolv måneder
- b) hvis der er tale om et selskab, hvor i det mindste nogle af deltagerne hæfter ubegrænset for virksomhedens gæld ⁽³⁾, når over halvdelen af egenkapitalen som opført i virksomhedens regnskaber er forsvundet, og over en fjerdedel af denne kapital er gået tabt i løbet af de sidste tolv måneder
- c) når virksomheden, uanset dens selskabsform, efter de nationale regler opfylder betingelserne for konkursbehandling mv.

11. Selv hvis ingen af de i punkt 10 nævnte omstændigheder foreligger, kan en virksomhed alligevel anses for kriseramt, især hvis de sædvanlige tegn på, at en virksomhed er kriseramt, er til stede, såsom voksende underskud, faldende omsætning, voksende lagerbeholdninger, over-skudskapacitet, faldende cash flow, stigende gældsætning, stigende finansieringsudgifter og faldende eller opbrugt nettoformue. I de værste tilfælde kan virksomheden allerede være blevet insolvent eller være underkastet konkursbehandling mv. efter de nationale regler. I dette sidste tilfælde anvendes disse rammebestemmelser på støtte, der ydes i forbindelse med en sådan behandling, der resulterer i en videreførelse af virksomheden. Under alle omstændigheder er en kriseramt virksomhed kun støtteberettiget, når det kan godtgøres, at den er ude af stand til at komme på fode igen med egne midler eller med midler fra sine ejere/aktionærer eller fra markedsilder.

12. Rammebestemmelserne tillader ikke, at der ydes rednings- eller omstrukturingsstøtte til en nyoprettet virksomhed, selv om virksomhedens finansielle stilling fra begyndelsen er vanskelig. Det vil f.eks. være tilfældet, når den nye virksomhed er opstået ved likvidation af en tidligere virksomhed eller ved erhvervelse af dens aktiver. Som udgangspunkt vil en virksomhed blive betragtet som en nyoprettet virksomhed i de første tre år efter påbegyndelsen af dens aktiviteter på det relevante forretningsområde. Først derefter vil den kunne modtage rednings- eller omstrukturingsstøtte, forudsat at:

- a) den kan betragtes som en kriseramt virksomhed i betydningen i disse rammebestemmelser, og
- b) den ikke er del af en større koncern ⁽⁴⁾, medmindre der foreligger de i punkt 13 nævnte omstændigheder.

13. En virksomhed, der tilhører eller er i færd med at blive overtaget af en større koncern, kan normalt ikke modtage rednings- eller omstrukturingsstøtte, medmindre det kan påvises, at virksomhedens vanskeligheder hidrører fra virksomheden selv og ikke er et resultat af en vilkårlig omkostningsfordeling inden for koncernen, og at virksomhedens vanskeligheder er for alvorlige til, at koncernen selv kan løse dem. Når en kriseramt virksomhed opretter et datterselskab, betragtes datterselskabet sammen med den kriseramte virksomhed, der kontrollerer det, som en koncern og kan modtage støtte på de betingelser, der er fastsat i dette punkt.

⁽¹⁾ Det drejer sig især om de selskabsformer, der er nævnt i artikel 1, stk. 1, første afsnit, i Rådets direktiv 78/660/EØF (EFT L 222 af 14.8.1978, s. 11), senest ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/51/EF (EUT L 178 af 17.7.2003, s. 16).

⁽²⁾ I analogi med artikel 17 i Rådets direktiv 77/91/EØF (EFT L 26 af 30.1.1977, s. 1), senest ændret ved tiltrædelsesakten af 2003.

⁽³⁾ Det drejer sig særligt om de selskabsformer, der er nævnt i artikel 1, stk. 1, andet afsnit, i Rådets direktiv 78/660/EØF.

⁽⁴⁾ Ved afgørelsen af, om en virksomhed er selvstændig eller tilhører en koncern, vil der blive taget hensyn til kriterierne i bilag I til Kommissionens forordning (EF) nr. 68/2001 (EFT L 10 af 13.1.2001, s. 20) som ændret ved forordning (EF) nr. 363/2004 (EUT L 63 af 28.2.2004, s. 20).

2.2. Definition af »Rednings- og omstrukturingsstøtte«

14. Rednings- og omstrukturingsstøtte behandles i samme rammebestemmelser, da de offentlige myndigheder i begge tilfælde står over for en kriseramt virksomhed, og redningen og omstrukturen ofte udgør to sider af samme sag, selv om der er tale om forskellige processer.
15. Redningsstøtte er i sagens natur en midlertidig og reversibel form for bistand. Den tjener først og fremmest til at gøre det muligt at holde liv i en kriseramt virksomhed i den periode, der er nødvendig for at udarbejde en omstrukturings- eller likvidationsplan. Udgangspunktet er, at redningsstøtte gør det muligt midlertidigt at hjælpe en virksomhed, der står over for en alvorlig forværring af sin finansielle stilling i form af en akut likviditetskrise eller teknisk insolvens. Denne midlertidige hjælp skal give tid til dels at analysere de forhold, der har forårsaget vanskelighederne, dels at udforme en egnet plan til løsning af de pågældende vanskeligheder. Desuden skal redningsstøtten begrænses til det minimum, der er nødvendigt. Med andre ord giver redningsstøtte mulighed for et kortvarigt pusterum på ikke over seks måneder til en kriseramt virksomhed. Støtten skal bestå af reversibel likviditetsstøtte i form af lånegarantier eller lån med en rentesats, der mindst svarer til rentesatsen på lån ydet til sunde virksomheder og især til de referencesatser, der fastsættes af Kommissionen. Strukturelle foranstaltninger, der ikke kræver øjeblikkelig handling, såsom statens uigenkaldelige og automatiske deltagelse i virksomhedens egenkapital, kan ikke finansieres ved hjælp af redningsstøtte.
16. Når først den omstrukturings- eller likvidationsplan, for hvilken der er blevet anmodet om støtte, er blevet udarbejdet og er i færd med at blive gennemført, vil al yderligere støtte blive betragtet som omstrukturingsstøtte. Foranstaltninger, der skal træffes straks for at bremse tab, herunder strukturelle foranstaltninger (f.eks. øjeblikkelig afvikling af tabsgivende aktiviteter), kan gennemføres ved hjælp af redningsstøtte på de betingelser, der er nævnt i afsnit 3.1 for individuel støtte og i afsnit 0 for støtteordninger. Medmindre der gøres brug af den forenklede procedure, der er beskrevet i afsnit 0, skal medlemsstaten påvise, at der er behov for at gennemføre sådanne strukturelle foranstaltninger øjeblikkeligt. Der kan normalt ikke ydes redningsstøtte til finansiell omstrukturering.
17. En omstrukturering bygger på den anden side på en realistisk, sammenhængende og omfattende plan for

genetablering af virksomhedens langsigtede rentabilitet. Den omfatter normalt et eller flere af følgende elementer: en reorganisering og rationalisering af virksomhedens aktiviteter med det formål at gøre den mere effektiv, hvilket typisk indebærer, at virksomheden opgiver tabsgivende aktiviteter, omstrukturerer de aktiviteter, der igen kan gøres konkurrencedygtige, og eventuelt foretager en diversifikation i retning af nye rentable aktiviteter. Den fysiske omstrukturering skal normalt ledsages af en finansiell omstrukturering (kapitaltilførsel, gældsreduktion). Inden for disse rammebestemmelser område må en omstrukturering derimod ikke kun bestå i finansiell støtte, der sigter på at dække tidligere tab uden også at tackle årsagerne til tabene.

2.3. Anvendelsesområde

18. Disse rammebestemmelser gælder for virksomheder inden for alle sektorer med undtagelse af virksomheder inden for kulindustrien⁽¹⁾ og stålindustrien⁽²⁾, medmindre andet gælder i henhold til de særlige regler for kriseramte virksomheder inden for den pågældende sektor⁽³⁾. Med undtagelse af punkt 79⁽⁴⁾ finder de anvendelse på fiskeri- og akvakultursektoren, forudsat at de specifikke regler i retningslinjerne for gennemgangen af statsstøtte til fiskeri og akvakultur⁽⁵⁾ overholdes. Kapitel 5 indeholder nogle supplerende regler for landbruget.

2.4. Forenelighed med fællesmarkedet

19. Traktatens artikel 87, stk. 2 og 3, åbner mulighed for, at støtte, der falder ind under artikel 87, stk. 1, kan være forenelig med fællesmarkedet. Når der ses bort fra de former for støtte, der er omhandlet i artikel 87, stk. 2, dvs. støtte, der tjener til at råde bod på skader forårsaget af naturkatastrofer eller andre usædvanlige begivenheder, som ikke er omfattet af disse rammebestemmelser, er artikel 87, stk. 3, litra c), det eneste grundlag for at kunne erklære støtte til kriseramte virksomheder for forenelig med fællesmarkedet. I henhold til artikel 87, stk. 3, litra c), har Kommissionen beføjelse til at tillade »støtte til fremme af udviklingen af visse erhvervsgrene ... når den ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse«. Dette kan bl.a. være tilfældet, når støtten er nødvendig for at korrigere skævheder forårsaget af markedssvigt eller for at sikre økonomisk og social samhørighed.

⁽¹⁾ Artikel 3 i Rådets forordning (EF) nr. 1407/2002 (EFT L 205 af 2.8.2002, s. 1), ændret ved tiltrædelsesakten af 2003.

⁽²⁾ Punkt 19 i Kommissionens meddelelse om visse aspekter ved behandlingen af konkurrencesager efter EKSF-traktatens udløb (EFT C 152 af 26.6.2002, s. 5). Punkt 1 i Kommissionens meddelelse om støtte til redning og omstrukturering og støtte til lukning i stålindustrien (EFT C 70 af 19.3.2002, s. 21). Foranstaltninger truffet inden for rammerne af de multisektorale rammebestemmelser for regionalstøtte til store investeringsprojekter (EFT C 70 af 19.3.2002, s. 8).

⁽³⁾ Der findes sådanne særlige regler for luftfartssektoren (EFT C 350 af 10.12.1994, s. 5).

⁽⁴⁾ Dvs. at støtte til små og mellemstore virksomheder, der ikke opfylder betingelserne i dette punkt 79, alligevel kan fritages fra kravet om individuel anmeldelse.

⁽⁵⁾ EFT C 19 af 20.1.2001, s. 7.

20. Da det er selve virksomhedens overlevelse, der er i fare, kan en kriseramts virksomhed ikke betragtes som et velegnet instrument til at fremme andre politiske mål, før der er skabt sikkerhed for dens levedygtighed. Derfor mener Kommissionen, at støtte til kriseramts virksomheder kun kan bidrage til at fremme udviklingen af bestemte erhvervsgræne uden at ændre samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse, hvis betingelserne i disse rammebestemmelser er opfyldt. Hvis de virksomheder, der skal modtage rednings- eller omstrukturingsstøtte, ligger i støtteberettigede områder, vil Kommissionen tage regionale forhold i betragtning i overensstemmelse med traktatens artikel 87, stk. 3, litra a) og c), således som beskrevet i punkt 55 og 56.

21. Kommissionen vil være særlig opmærksom på behovet for at forhindre, at disse rammebestemmelser benyttes til at omgå principperne i eksisterende rammebestemmelser og retningslinjer.

22. Vurderingen af rednings- eller omstrukturingsstøtte berøres ikke af ændringer i ejerforholdene i den støtte-modtagende virksomhed.

2.5. Virksomheder, der tidligere har modtaget ulovlig støtte

23. Når en kriseramts virksomhed tidligere har modtaget ulovlig støtte, hvorom Kommissionen har vedtaget en negativ beslutning med krav om tilbagebetaling af støtten, og når støtten ikke er blevet tilbagebetalt i overensstemmelse med artikel 14 i Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 af 22. marts 1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af EF-traktatens artikel 93⁽¹⁾, skal der ved vurderingen af enhver redningsstøtte og omstrukturingsstøtte, der påtænkes tildelt samme virksomhed, tage hensyn til for det første den samlede virkning af den tidligere og den nye støtte og for det andet det forhold, at den gamle støtte ikke er blevet tilbagebetalt⁽²⁾.

3. GENERELLE BETINGELSER FOR GODKENDELSE AF REDNINGS- OG/ELLER OMSTRUKTURERINGSSTØTTE, DER ANMELDES INDIVIDUELT TIL KOMMISSIONEN

24. Dette kapitel omhandler udelukkende støtteforanstaltninger, der anmeldes individuelt til Kommissionen. På visse betingelser kan Kommissionen godkende rednings- eller omstrukturingsstøtteordninger. Disse betingelser gennemgås i kapitel 4.

3.1. Redningsstøtte

3.1.1. Betingelser

25. For at blive godkendt af Kommissionen skal redningsstøtte som defineret i punkt 15:

a) bestå af likviditetsstøtte i form af lånegarantier eller lån⁽³⁾; i begge tilfælde skal lånet ydes til en rentesats, der mindst svarer til de satser, der gælder for lån til sunde virksomheder, og især til de referencesatser, som Kommissionen fastsætter; ethvert lån skal tilbagebetales og enhver garanti skal ophæves senest seks måneder efter udbetalingen af den førte rate til virksomheden

b) være begrundet i alvorlige sociale vanskeligheder, og den må ikke få alvorlige negative spillover-effekter i andre medlemsstater

c) ved anmeldelsen være ledsaget af et tilsagn fra medlemsstaten om senest seks måneder efter godkendelsen af redningsstøtteforanstaltningen at tilsende Kommissionen en omstrukturingsplan eller en likvidationsplan eller dokumentation for, at lånet er blevet fuldstændig tilbagebetalt, og/eller at garantien er ophævet; såfremt der er tale om ikke-anmeldt støtte skal medlemsstaten senest seks måneder efter den første gennemførelse af en redningsstøtteforanstaltning tilsende Kommissionen en omstrukturingsplan eller en likvidationsplan eller dokumentation for, at lånet er blevet fuldstændig tilbagebetalt, og/eller at garantien er ophævet

d) være begrænset til, hvad der er nødvendigt for at holde virksomheden kørende i den periode, som støtten er godkendt for; det pågældende støttebeløb kan inkludere støtte til uopsættelige strukturelle foranstaltninger i overensstemmelse med punkt 16. Det nødvendige beløb bør tage udgangspunkt i virksomhedens likviditetsbehov som følge af tab. Med henblik på beregningen af dette beløb vil der blive taget hensyn til resultatet af den formel, der er angivet i bilaget; der skal redegøres for redningsstøtte, der overskrider resultatet af denne beregning

e) overholde den i afsnit 3.3 nævnte betingelse (reglen om engangsstøtte).

⁽¹⁾ EFT L 83 af 27.3.1999, s. 1. Ændret ved tiltrædelsesakten af 2003.

⁽²⁾ Domstolens dom af 15. maj 1997, sag C-355/95 P, Textilwerke Degendorf GmbH (TWD) mod Kommissionen m.fl., Sml. 1997 I, s. 2549.

⁽³⁾ Der kan gøres undtagelse, når det drejer sig om redningsstøtte i banksektoren for at give det pågældende kreditinstitut mulighed for midlertidigt at fortsætte bankvirksomheden i overensstemmelse med den gældende tilsynslovgivning (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/12/EF (EFT L 126 af 26.5.2000, s. 1)). Under alle omstændigheder skal støtte, der ydes i en anden form end som lånegarantier eller lån, der opfylder betingelserne i litra a), overholde de generelle principper, der gælder for redningsstøtte, og den må ikke bestå af strukturelle finansielle foranstaltninger med relation til bankens egenkapital. Der vil blive taget hensyn til støtte, der ydes i en anden form end som lånegarantier eller lån, der opfylder betingelserne i litra a), ved undersøgelsen af modydelser som led i en omstrukturingsplan, jf. punkt 38-42.

26. Hvis medlemsstaten har fremlagt en omstruktureringsplan senest seks måneder fra godkendelsestidspunktet eller, såfremt der er tale om ikke-anmeldt støtte, efter gennemførelsen af foranstaltningen, forlænges fristen for tilbagebetaling af lånet eller ophævelse af garantien, indtil Kommissionen har taget stilling til omstruktureringsplanen, medmindre Kommissionen beslutter, at en sådan forlængelse ikke er berettiget.
27. Uden at dette berører artikel 23 i forordning (EF) nr. 659/1999 og muligheden for at indbringe sagen for Domstolen i overensstemmelse med traktatens artikel 88, stk. 2, andet afsnit, indleder Kommissionen proceduren i henhold til artikel 88, stk. 2, hvis medlemsstaten undlader at indsende:
- a) en troværdig og veldokumenteret omstruktureringsplan eller en likvidationsplan eller
 - b) dokumentation for, at lånet er blevet fuldstændig tilbagebetalt, og/eller at garantien er blevet ophævet inden udløbet af fristen på seks måneder.
28. Kommissionen kan under alle omstændigheder beslutte at indlede proceduren, uden at dette berører artikel 23 i forordning (EF) nr. 659/1999 og muligheden for at indbringe sagen for Domstolen i overensstemmelse med artikel 88, stk. 2, andet afsnit, hvis den finder, at lånet eller garantien er blevet misbrugt, eller at den manglende tilbagebetaling af støtten efter udløbet af fristen på seks måneder ikke længere kan berettiges.
29. Godkendelsen af redningsstøtte betyder ikke nødvendigvis, at tildeling af støtte som led i en omstruktureringsplan vil blive godkendt efterfølgende. Sidstnævnte støtte skal vurderes særskilt.

3.1.2. Forenklet procedure

30. Kommissionen vil så vidt muligt bestræbe sig på at vedtage en beslutning inden for en måned, når der er tale om redningsstøtte, der overholder alle betingelserne i afsnit 3.1.1 og følgende kumulative betingelser:
- a) den pågældende virksomhed opfylder mindst et af de tre kriterier i punkt 10
 - b) redningsstøtten er begrænset til det beløb, der følger af anvendelsen af formlen i bilaget, og overstiger ikke 10 mio. EUR.

3.2. Omstruktureringsstøtte

3.2.1. Grundprincip

31. Omstruktureringsstøtte rejser særlige konkurrenceproblemer, da den kan vælte en urimelig del af byrden ved strukturtilpasninger og de hermed forbundne sociale og økonomiske problemer over på andre producenter, der

klarer sig uden støtte, og over på andre medlemsstater. Hovedreglen bør derfor være, at omstrukturingsstøtte kun kan godkendes i tilfælde, hvor det kan godtgøres, at den ikke strider mod Fællesskabets interesse. Omstrukturingsstøtte kan kun godkendes, hvis den opfylder en række strenge betingelser, og hvis der er sikkerhed for, at eventuelle konkurrencefordrejninger opvejes af fordelene ved at holde virksomheden i live (f.eks. hvis det fastslås, at nettovirkningen af afskedigelserne som følge af virksomhedens lukning kombineret med virkningerne for leverandørerne vil forværre eksisterende beskæftigelsesproblemer, eller undtagelsesvis hvis lukningen af virksomheden vil bevirke, at der opstår en situation med et monopol eller et snævert oligopol), og at der i princippet er tilstrækkelige modydelse til fordel for konkurrenterne.

3.2.2. Betingelser for at godkende støtte

32. Med forbehold af de særlige bestemmelser for støtteberettigede områder, små og mellemstore virksomheder og landbrugssektoren (se punkt 55, 56, 57 og 59 samt kapitel 5) godkender Kommissionen kun støtte på følgende betingelser:

Virksomheden skal opfylde betingelserne for at kunne modtage støtte

33. Virksomheden skal kunne anses for at være kriseramet i disse rammebestemmelser betydning (se punkt 9-13).

Genoprettelse af den langsigtede rentabilitet

34. Støtten skal tildeles med det vilkår, at der gennemføres en omstruktureringsplan, der skal godkendes af Kommissionen i alle tilfælde af individuelle støtteforanstaltninger, dog ikke i forbindelse med omstruktureringsstøtte til små og mellemstore virksomheder, jf. afsnit 3.2.5.

35. Omstruktureringsplanen, der skal strække sig over en så kort periode som muligt, skal inden for en rimelig tidshorisont og på grundlag af realistiske forventninger om de fremtidige betingelser for driften genoprette virksomhedens langsigtede rentabilitet. Omstruktureringsstøtten skal derfor være knyttet sammen med en bæredygtig omstruktureringsplan, som medlemsstaten forpligter sig til at følge. Denne plan skal forelægges Kommissionen med alle nødvendige detaljer og skal særligt omfatte en markedsanalyse. Forbedringen af rentabiliteten skal først og fremmest opnås gennem de interne foranstaltninger, der er indeholdt i omstruktureringsplanen. Den kan bygges på eksterne faktorer såsom pris- og efterspørgselssvingninger, som virksomheden ikke har større indflydelse på, men kun hvis de anførte forventninger til markedsudviklingen nyder generel anerkendelse. En omstrukturering skal medføre nedlæggelse af alle aktiviteter, som selv efter omstruktureringen ville blive ved med at være tabsgivende af strukturbestemte årsager.

36. Omstruktureringsplanen skal beskrive de omstændigheder, der førte til virksomhedens vanskeligheder, således at det bliver muligt at vurdere, om de foreslåede foranstaltninger er hensigtsmæssige. Den skal bl.a. tage hensyn til den aktuelle udbuds- og efterspørgselsituationen og den forventede udbuds- og efterspørgselsudvikling på det relevante produktmarked og indeholde scenarier baseret på optimistiske, pessimistiske og neutrale hypoteser og beskrive virksomhedens stærke og svage sider. Planen skal give virksomheden mulighed for at opbygge en ny struktur, der kan sikre dens rentabilitet på lang sigt og sætte den i stand til at klare sig selv.
37. Omstruktureringsplanen skal omfatte foranstaltninger til en vending af udviklingen, så virksomheden efter omstruktureringen vil kunne dække alle omkostninger, herunder afskrivninger og finansieringsomkostninger. Den omstrukturerede virksomheds afkast af egenkapitalen skal være tilstrækkeligt til, at den kan klare sig i konkurrencen ved egen hjælp. Hvis virksomhedens problemer skyldes utilfredsstillende selskabsledelse, vil det være nødvendigt at foretage de fornødne justeringer.

Forhindring af urimelige konkurrencefordrejninger

38. Der skal træffes bestemmelse om kompenserende modydelser for at sikre, at de skadelige virkninger for samhandelsvilkårene begrænses mest muligt, således at de positive virkninger, der søges opnået, kommer til at opveje de skadelige virkninger. I modsat fald vil støtten blive anset for at »stride mod den fælles interesse« og dermed være uforenelig med fællesmarkedet. Kommissionen vil tage hensyn til målsætningen om at genskabe den langsigtede rentabilitet, når den tager stilling til, om de kompenserende modydelser er tilstrækkelige.
39. Disse modydelser kan bestå i at afhænde aktiver, indskrænke kapaciteten eller virksomhedens aktivitetsniveau på markedet og fjerne hindringer for adgang til de pågældende markeder. Når Kommissionen foretager sin vurdering af, om de pågældende modydelser er hensigtsmæssige, vil den tage hensyn til strukturen og konkurrenceforholdene på markedet for at undgå, at en given modydelse medfører en forværring af strukturen på markedet, f.eks. ved indirekte at bevirke, at der opstår en situation med et monopol eller et snævert oligopol. Hvis en medlemsstat kan påvise, at der vil opstå en sådan situation, må modydelserne tilrettelægges på en sådan måde, at dette undgås.
40. Modydelserne skal stå i et rimeligt forhold til støttens konkurrencefordrejende virkninger og navnlig til virksomhedens størrelse⁽¹⁾ og relative vægt på dens marked(er). Modydelserne bør særligt angå det eller de markeder, hvor virksomheden vil komme til at indtage en stærk position efter omstruktureringen. Indskrænkningens omfang må afgøres på grundlag af de konkrete

omstændigheder. Kommissionen vil bestemme omfanget af de fornødne modydelser med udgangspunkt i den markedsundersøgelse, der er knyttet til omstruktureringsplanen, og eventuelt på grundlag af andre oplysninger, som Kommissionen måtte være i besiddelse af, herunder oplysninger fra berørte parter. Indskrænkningen skal udgøre en integreret del af omstruktureringen, således som denne er beskrevet i omstruktureringsplanen. Dette princip finder anvendelse, uanset om disse afhændelser finder sted før eller efter tildelingen af statsstøtte, så længe de indgår som led i samme omstrukturering. Afskrivninger og nedlæggelse af tabsgivende aktiviteter, der under alle omstændigheder ville være nødvendige for igen at gøre virksomheden levedygtig, vil ikke blive betragtet som en indskrænkning af virksomhedens kapacitet eller aktivitetsniveau med henblik på vurderingen af modydelserne. I vurderingen vil indgå eventuel redningsstøtte, som virksomheden måtte have modtaget på et tidligere tidspunkt.

41. Denne betingelse vil dog normalt ikke gælde for små virksomheder, da det kan antages, at ad hoc-støtte til små virksomheder normalt ikke fordrejer konkurrencen på en måde, der strider mod den fælles interesse, medmindre statsstøttereglerne for en bestemt sektor bestemmer noget andet, eller den støttemodtagende virksomhed er aktiv på et marked, der lider under langsigtet overkapacitet.

42. Når den støttemodtagende virksomhed er aktiv på et marked med langsigtet strukturel overkapacitet som defineret i forbindelse med de multisektorale rammebestemmelser for regionalstøtte til store investeringsprojekter⁽²⁾, kan det være nødvendigt at indskrænke virksomhedens kapacitet eller aktivitetsniveau på markedet med helt op til 100 %⁽³⁾.

Begrænsning af støtten til et minimum: et reelt bidrag uden støtte

43. Støttebeløbet og støtteintensiteten skal begrænses til det absolute minimum af de omstrukturingsomkostninger, der er nødvendige for at kunne gennemføre omstruktureringen under hensyn til virksomhedens, aktionærernes eller den pågældende koncerns finansielle ressourcer. Ved vurderingen heraf tages der hensyn til eventuel redningsstøtte, som virksomheden har modtaget på et tidligere tidspunkt. Støttemodtagerne skal selv yde et betydeligt bidrag til omstruktureringsplanen med egne midler, herunder ved afhændelse af aktiver, som ikke er nødvendige for virksomhedens overlevelse, eller ved ekstern finansiering på markedsvilkår. Et sådant bidrag er udtryk for, at markederne har tillid til, at virksomheden igen kan blive rentabel. Bidraget skal være et reelt bidrag, dvs. et faktisk bidrag, hvilket udelukker forventede fremtidige gevinster såsom cash flow, og det skal være så stort som muligt.

⁽²⁾ EFT C 70 af 19.3.2002, s. 8.

⁽³⁾ I sådanne tilfælde vil Kommissionen kun tillade, at der ydes støtte til afbødning af de sociale omkostninger forbundet med omstruktureringen i overensstemmelse med afsnit 3.2.6 og miljøstøtte til rensning af forurenede grunde, der ellers ville blive forladt.

⁽¹⁾ På dette punkt kan Kommissionen også tage hensyn til, om den pågældende virksomhed er en mellemstor virksomhed eller en stor virksomhed.

44. Kommissionen vil normalt anse følgende bidrag ⁽¹⁾ til omstruktureringen for at være passende: mindst 25 %, når der er tale om små virksomheder, mindst 40 %, når der er tale om mellemstore virksomheder, og mindst 50 %, når der er tale om store virksomheder. Under ekstraordinære omstændigheder og i tilfælde af særligt store problemer, som medlemsstaten skal kunne påvise, kan Kommissionen acceptere et mindre bidrag fra virksomheden selv.
45. For at begrænse støttens konkurrencefordrejende virkninger må den ikke ydes i en form eller være af en størrelse, som giver virksomheden et likviditetsoverskud, der kan anvendes til aggressive, markedsfordrejende aktiviteter uden tilknytning til omstruktureringsprocessen. Kommissionen vil derfor undersøge størrelsen af virksomhedens passiver efter omstruktureringen, herunder situationen efter en eventuel udsættelse eller mindske af gæld, specielt i forbindelse med virksomhedens videreførelse efter en konkursbehandling mv. indledt efter national ret ⁽²⁾. Ingen del af støtten må anvendes til at finansiere nye investeringer, der ikke er nødvendige for at genskabe virksomhedens rentabilitet.

Særlige vilkår for godkendelsen af støtte

46. Foruden de modbydelser, der er beskrevet i punkt 38-42, kan Kommissionen fastsætte sådanne vilkår og forpligtelser, som den finder nødvendige for at sikre, at støtten ikke fordrer konkurrencen i strid med den fælles interesse, hvis den pågældende medlemsstat ikke allerede har givet tilsagn om, at den vil træffe sådanne forholdsregler. Den kan f.eks. kræve af den pågældende medlemsstat, at den:
- a) selv træffer bestemte foranstaltninger (f.eks. åbner visse markeder med direkte eller indirekte forbindelse til virksomhedens aktiviteter for andre virksomheder i Fællesskabet under behørig iagttagelse af fællesskabslovgivningen)
 - b) pålægger den støttemodtagende virksomhed bestemte forpligtelser
 - c) ikke yder den støttemodtagende virksomhed anden støtte i omstrukturingsperioden.

Fuldstændig gennemførelse af omstrukturingsplanen og overholdelse af betingelserne

47. Virksomheden skal gennemføre omstrukturingsplanen til fulde og opfylde alle forpligtelserne i Kommissionens beslutning om at godkende støtten. Hvis planen ikke gennemføres, eller hvis forpligtelserne ikke opfyldes, vil Kommissionen betragte dette som misbrug af støtten,

uden at dette berører artikel 23 i forordning (EF) nr. 659/1999 og muligheden for at indbringe sagen for Domstolen i overensstemmelse med traktatens artikel 88, stk. 2, andet afsnit.

48. Ved omstruktureringer, der strækker sig over adskillige år og indebærer omfattende støtte, kan Kommissionen kræve, at omstrukturingsstøtten opdeles i flere rater, og gøre udbetalingen af de enkelte rater betinget af:
- i) at det forud for hver udbetaling bekræftes, at de enkelte faser af omstrukturingsplanen er blevet gennemført i overensstemmelse med den fastsatte tidsplan, eller
 - ii) at den har forhåndsgodkendt hver enkelt udbetaling efter at have kontrolleret, at omstrukturingsplanen gennemføres på tilfredsstillende vis.

Tilsyn og årlige rapporter

49. Kommissionen skal ved hjælp af regelmæssige og detaljerede rapporter fra den berørte medlemsstat sættes i stand til at kontrollere, at omstrukturingsplanen gennemføres på korrekt vis.
50. Ved støtte til store virksomheder skal den første af disse rapporter normalt forelægges Kommissionen senest seks måneder efter støttens godkendelse. Derefter skal der forelægges rapporter for Kommissionen mindst én gang om året på en nærmere fastsat dato, indtil målene i omstrukturingsplanen anses at være opfyldt. Rapporterne skal indeholde alle de oplysninger, Kommissionen skal bruge for at kunne kontrollere gennemførelsen af omstrukturingsprogrammet, tidspunkterne for udbetaling af støtte til virksomheden og virksomhedens finansielle situation samt overholdelsen af de vilkår eller forpligtelser, der er fastsat i Kommissionens beslutning om godkendelse af støtten. De skal navnlig indeholde alle relevante oplysninger om enhver støtte, som virksomheden har modtaget i omstrukturingsperioden, uanset formålet med støtten, og uanset om støtten er ydet som individuel støtte eller som led i en generel ordning (jf. punkt 68-71). Hvis Kommissionen har behov for hurtigt at få bekræftet visse vigtige oplysninger, f.eks. om lukninger eller kapacitetsnedskæringer, kan den bede om hyppigere rapporter.
51. Ved støtte til små og mellemstore virksomheder vil det normalt være tilstrækkeligt at fremsende den støttemodtagende virksomheds balance og resultatopgørelse hvert år, medmindre beslutningen om godkendelse af støtten indeholder strengere vilkår.

⁽¹⁾ Se punkt 7. Dette minimumsbidrag må ikke indeholde støtte. Dette er f.eks. ikke tilfældet, når det drejer sig om et lån, hvortil der er ydet rentetilskud eller er knyttet offentlige garantier indeholdende støtteelementer.

⁽²⁾ Se punkt 10, litra c).

3.2.3. Ændring af omstruktureringsplanen

52. Når Kommissionen har godkendt tildelingen af omstrukturingsstøtte, kan den pågældende medlemsstat i omstrukturingsperioden anmode Kommissionen om at godkende ændringer af omstrukturingsplanen og af støttens størrelse. Kommissionen kan tillade sådanne ændringer på følgende betingelser:

- a) den ændrede plan skal stadig vise, at virksomhedens rentabilitet vil blive genoprettet inden for en rimelig tidshorisont
- b) hvis støtten forøges, skal modtydelserne være mere omfattende end oprindeligt fastsat
- c) hvis de foreslåede modtydelser er mindre end oprindeligt fastsat, skal støttens størrelse reduceres tilsvarende
- d) den nye tidsplan for leveringen af modtydelserne må kun forlænges i forhold til den oprindelige tidsplan, hvis årsagerne hertil ikke kan tilskrives virksomheden eller medlemsstaten; hvis dette ikke er tilfældet, skal støttebeløbet reduceres tilsvarende.

53. Hvis de af Kommissionen fastsatte betingelser eller de af medlemsstaten afgivne tilsagn lempes, skal støttebeløbet reduceres tilsvarende, eller der skal eventuelt fastsættes andre betingelser.

54. Hvis medlemsstaten foretager ændringer af den godkendte omstrukturingsplan uden at give Kommissionen behørig underretning herom, indleder Kommissionen proceduren efter traktatens artikel 88, stk. 2, jf. artikel 16 i forordning (EF) nr. 659/1999 (misbrug af støtte), uden at dette berører artikel 23 i forordning (EF) nr. 659/1999 og muligheden for at indbringe sagen for Domstolen i overensstemmelse med traktatens artikel 88, stk. 2, andet afsnit.

3.2.4. Omstrukturingsstøtte i støtteberettigede områder

55. Da økonomisk og social samhørighed er et af hovedmålene for Fællesskabet, jf. traktatens artikel 158, og andre politikker skal bidrage til at nå dette mål i henhold til artikel 159⁽¹⁾, skal Kommissionen tage hensyn til behovet for regionaludvikling ved vurderingen af omstrukturingsstøtte i støtteberettigede områder. Det forhold, at en kriseramte virksomhed ligger i et støtteberettiget område, betyder dog ikke, at der kan indtages en eftergivende holdning i spørgsmålet om støtte til omstrukturering, for på mellemlang og lang sigt hjælper det ikke en region at

holde virksomheder kunstigt i live. Af hensyn til den regionale udvikling er det desuden i regionernes egen interesse at anvende dens midler til hurtigst muligt at udvikle rentable og bæredygtige aktiviteter. Endelig skal de konkurrencefordrejende virkninger begrænses til et minimum, selv når der er tale om støtte til virksomheder i støtteberettigede områder. I denne forbindelse skal der tages højde for potentielle skadelige afsmittende virkninger i det berørte område og i andre støtteberettigede områder.

56. Kriterierne i punkt 32-54 gælder derfor også for støtteberettigede områder, selv når der tages hensyn til behovet for regionaludvikling. Medmindre statsstøttereglerne for en bestemt sektor bestemmer noget andet, kan betingelserne for godkendelse af støtte imidlertid i støtteberettigede områder være mindre strenge med hensyn til modtydelser og størrelsen af den støttemodtagende virksomheds eget bidrag til omstruktureringen. Hvis det er berettiget af hensyn til behovet for regionaludvikling, vil der i tilfælde, hvor en indskrænkning af den relevante virksomheds kapacitet eller aktivitetsniveau er det mest velegnede middel til at hindre konkurrencefordrejninger, blive stillet krav om mindre omfattende indskrænkninger i støtteberettigede områder end i ikke-støtteberettigede områder. I sådanne tilfælde, som skal godtgøres af den pågældende medlemsstat, vil der blive sondret mellem områder, der er berettiget til regionalstøtte i henhold til henholdsvis traktatens artikel 87, stk. 3, litra a), og traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), for at tage hensyn til den mere alvorlige karakter af de regionale problemer i førstnævnte områder.

3.2.5. Støtte til omstrukturering af små og mellemstore virksomheder

57. Støtte til små virksomheder⁽²⁾ vil normalt påvirke samhandelsvilkårene i mindre grad end støtte til mellemstore og store virksomheder. Dette gælder også støtte til omstrukturering, således at betingelserne i punkt 32-54 anvendes mindre strengt i følgende henseender:

- a) til tildelingen af omstrukturingsstøtte til små virksomheder er der normalt ikke knyttet modtydelser (se punkt 41), medmindre andet er fastsat i statsstøttereglerne for en bestemt sektor
- b) for små og mellemstore virksomheders vedkommende vil der også blive stillet mindre strenge krav til rapporternes indhold (se punkt 49-51).

⁽¹⁾ EF-traktatens artikel 159 fastsætter bl.a., at »udformningen og gennemførelsen af Fællesskabets politikker og aktioner samt gennemførelsen af det indre marked skal ske under hensyntagen til målene i artikel 158 og skal bidrage til deres virkeliggørelse».

⁽²⁾ Som defineret i Kommissionens henstilling 2003/361/EF (EUT L 124 af 20.5.2003, s. 36). Frem til den 31. december 2004 benyttes den definition, der findes i Kommissionens henstilling 96/280/EF (EFT L 107 af 30.4.1996, s. 4).

58. Imidlertid gælder princippet om engangsstøtte (se afsnit 3.3) i fuldt omfang for små og mellemstore virksomheder.

59. Omstrukturierungsplaner for små og mellemstore virksomheder kræver ikke Kommissionens godkendelse. De skal dog opfylde kravene i punkt 35-37 og godkendes af den pågældende medlemsstat og meddeles Kommissionen. Støtte skal tildeles på det vilkår, at virksomheden til fulde gennemfører omstrukturierungsplanen. Forpligtelsen til at kontrollere overholdelsen af disse betingelser påhviler medlemsstaten.

3.2.6. Støtte til dækning af de sociale omkostninger i forbindelse med en omstrukturering

60. Omstrukturierungsplaner medfører normalt nedskæring eller indstilling af de berørte aktiviteter. Sådanne indskrænkninger er ofte nødvendige af rationaliserings- og effektivitetshensyn, ud over de kapacitetsnedskæringer, der kan være en betingelse for tildelingen af støtte. I alle tilfælde vil sådanne foranstaltninger normalt resultere i, at virksomhedens arbejdsstyrke reduceres.

61. Medlemsstaternes lovgivning på arbejdsmarkedsområdet kan omfatte generelle socialsikringsordninger, ifølge hvilke der betales fratrædelsesgodtgørelse og førtidspension direkte til de afskedigede medarbejdere. Sådanne ordninger betragtes ikke som statsstøtte, der falder ind under traktatens artikel 87, stk. 1.

62. Ud over direkte fratrædelsesgodtgørelser og førtidspension til medarbejderne findes der en række generelle sociale støtteordninger, hvorefter staten dækker udgifterne til de ydelser, virksomheden tilbyder de afskedigede medarbejdere ud over de lovbestemte og kontraktlige forpligtelser. Når sådanne ordninger anvendes generelt, dvs. uden sektormæssige begrænsninger og over for enhver medarbejder, der opfylder på forhånd definerede objektive betingelser, betragtes de ikke som støtte efter artikel 87, stk. 1, til de virksomheder, der gennemfører en omstrukturering. Hvis ordningerne derimod benyttes til at støtte omstruktureringer i bestemte industrigrene, kan de udgøre støtte på grund af den selektive måde, de benyttes på⁽¹⁾.

63. De forpligtelser, en virksomhed selv har til at betale fratrædelsesgodtgørelse og/eller førtidspension i henhold til lovgivningen på arbejdsmarkedsområdet eller kollek-

tive overenskomster med fagforeningerne, er en del af de normale driftsomkostninger, en virksomhed skal dække ved hjælp af egne midler. Ethvert bidrag fra staten til dækning af disse omkostninger må derfor betragtes som støtte. Det gælder, uanset om de statslige midler udbetales direkte til virksomheden eller går gennem en offentlig myndighed til arbejdstagerne.

64. Kommissionen har som udgangspunkt ingen indvendinger mod denne form for støtte, når den tildeles kriseramte virksomheder, eftersom dens økonomiske fordele rækker ud over den pågældende virksomheds egne interesser, idet den letter gennemførelsen af strukturelle ændringer og mindsker sociale problemer.

65. Ud over at dække udgifterne til fratrædelsesgodtgørelser og førtidspension ydes der ofte i forbindelse med en omstrukturierungsordning støtte til omskoling, rådgivning og praktisk hjælp med at finde anden beskæftigelse, flyttehjælp, erhvervsuddannelse og hjælp til tidligere medarbejdere, der ønsker at starte egen virksomhed. Kommissionen indtager konsekvent en positiv holdning til sådanne former for støtte, når den går til kriseramte virksomheder.

66. De støtteformer, der er beskrevet i punkt 62-65, skal være klart specificeret i omstrukturierungsplanen, idet der ikke tages hensyn til støtte til sociale foranstaltninger, der udelukkende er til gavn for afskedigede medarbejdere, ved bestemmelsen af omfanget af de modydelser, der er nævnt i punkt 38-42.

67. I den fælles interesse vil Kommissionen i forbindelse med omstrukturierungsplanen sikre, at omstruktureringens sociale virkninger i andre medlemsstater end den, der yder støtten, begrænses til et minimum.

3.2.7. Kommissionen skal underrettes om enhver støtte, der tildeles den støttemodtagende virksomhed i omstrukturierungsperioden

68. Når omstrukturierungsstøtte modtaget af en stor eller mellemstor virksomhed undersøges med udgangspunkt i disse rammebestemmelser, kan tildeling af anden støtte i omstrukturierungsperioden, også støtte tildelt i overensstemmelse med en allerede godkendt ordning, få indflydelse på Kommissionens vurdering af omfanget af modydelser, der skal kræves.

⁽¹⁾ I dom af 26. september 1996, sag C-241/94, Frankrig mod Kommissionen, Sml. 1996 I, s. 4551, bekræftede Domstolen, at de franske myndigheders finansiering — via den nationale beskæftigelsesfond (FNE) og på diskretionært grundlag — kunne stille visse virksomheder gunstigere end andre og således opfylde betingelserne for at udgøre støtte i traktatens artikel 87, stk. 1's forstand. (Dommen anfægtede ikke Kommissionens opfattelse af, at støtten var forenelig med fællesmarkedet).

69. Anmeldelser af omstrukturingsstøtte til store eller mellemstore virksomheder skal indeholde oplysninger om alle andre former for støtte, der er planer om at tildele den støttemodtagende virksomhed i omstrukturingsperioden, medmindre støtten falder ind under de minimis-reglen eller en fritagelsesforordning. Kommissionen skal tage disse andre former for støtte med i betragtning, når den foretager sin vurdering af omstrukturingsstøtten.
70. Alle former for støtte, der tildeles en stor eller mellemstor virksomhed i omstrukturingsperioden, herunder støtte tildelt i overensstemmelse med en allerede godkendt ordning, skal anmeldes individuelt til Kommissionen, såfremt denne ikke var underrettet herom på det tidspunkt, hvor den vedtog sin beslutning om omstrukturingsstøtten.
71. Kommissionen skal sikre, at tildelingen af støtte i henhold til godkendte ordninger ikke indebærer en risiko for, at betingelserne i disse rammebestemmelser tilsidesættes.

3.3. Princippet om engangsstøtte

72. Redningsstøtte er en ekstraordinær foranstaltning, der primært sigter på at opretholde aktiviteten i en begrænset periode, mens virksomhedens fremtid vurderes. Det bør ikke være muligt at tillade, at der gentagne gange tildeles redningsstøtte, der udelukkende opretholder status quo og kun udsætter det uundgåelige og i den mellemliggende tid blot vælter de økonomiske og sociale problemer over på mere effektive producenter eller andre medlemsstater. Der bør med andre ord kun tildeles redningsstøtte en enkelt gang. For at forhindre virksomheder i at modtage urimelig bistand, når de kun vil kunne overleve takket være gentagne støtte fra staten, bør der tilsvarende kun tildeles omstrukturingsstøtte en enkelt gang. Endelig gælder det, at hvis der ydes redningsstøtte til en virksomhed, der allerede har modtaget omstrukturingsstøtte, kan det antages, at den støttemodtagende virksomheds vanskeligheder er af tilbagevendende karakter, og at gentagne statslige interventioner medfører konkurrencefordrejninger, der strider mod den fælles interesse. Sådanne gentagne statslige interventioner bør ikke tillades.
73. Når planlagt rednings- eller omstrukturingsstøtte anmeldes til Kommissionen, skal medlemsstaten præcisere, om den pågældende virksomhed allerede tidligere har modtaget rednings- eller omstrukturingsstøtte, herunder støtte af denne art ydet inden datoen for anvendelsen af disse rammebestemmelser samt ikke-anmeldt støtte⁽¹⁾. Hvis det er tilfældet, og hvis der er gået mindre end ti år, siden redningsstøtten blev tildelt, omstrukturingsperioden sluttede eller gennemførelsen af omstrukturingsplanen blev indstillet (idet der tages udgangspunkt

i det sidste af disse tidspunkter), vil Kommissionen ikke tillade, at der tildeles yderligere rednings- eller omstrukturingsstøtte. Fra denne regel kan der gøres undtagelse i følgende tilfælde:

- a) omstrukturingsstøtten tildeles i forlængelse af tildelingen af redningsstøtte som led i en samlet omstrukturingsoperation
- b) der er blevet tildelt redningsstøtte i overensstemmelse med betingelserne i afsnit 3.1.1, og denne støtte er ikke blevet fulgt op af en omstrukturering støttet af staten, under forudsætning af, at:
 - i) det med rimelighed kunne forventes, at virksomheden ville være rentabel på lang sigt efter tildelingen af redningsstøtte, og
 - ii) der bliver behov for at tildele ny rednings- eller omstrukturingsstøtte mindst fem år senere som følge af uforudseelige omstændigheder⁽²⁾, der ikke kan tilskrives virksomheden.
- c) der gør sig ekstraordinære og uforudseelige omstændigheder gældende, der ikke kan tilskrives virksomheden.

I de i litra b) og c) nævnte tilfælde kan der ikke gøres brug af den i afsnit 3.1.2 nævnte forenklede procedure.

74. Anvendelsen af denne regel vil på ingen måde blive berørt af ændringer i ejerforholdene i den støttemodtagende virksomhed efter tildelingen af støtte eller af rets- eller administrative procedurer, der bevirker, at virksomhedens økonomi saneres, at passiverne nedbringes, eller at gammel gæld afvikles, når der er tale om videreførelse af en og samme virksomhed.
75. Når en virksomhedskoncern har modtaget rednings- eller omstrukturingsstøtte, vil Kommissionen normalt ikke tillade, at der ydes yderligere rednings- eller omstrukturingsstøtte til selve koncernen eller til en af de deltagende virksomheder, medmindre der er gået ti år, siden redningsstøtten blev tildelt, omstrukturingsperioden sluttede eller gennemførelsen af omstrukturingsplanen blev indstillet (idet der tages udgangspunkt i det sidste af disse tidspunkter). Når en virksomhed tilhørende en koncern har modtaget rednings- eller omstrukturingsstøtte, vil koncernen som helhed såvel som andre individuelle virksomheder i koncernen stadig kunne modtage rednings- eller omstrukturingsstøtte (forudsat at de øvrige bestemmelser i disse rammebestemmelser er overholdt), men det gælder ikke den tidligere støttemodtager. Medlemsstaterne skal sikre, at der ikke overføres støtte fra selve koncernen eller fra andre medlemmer af koncernen til den tidligere støttemodtager.

⁽¹⁾ Med hensyn til ikke-anmeldt støtte tager Kommissionen i sin vurdering hensyn til den mulighed, at støtten kunne være blevet erklæret forenelig med fællesmarkedet på anden vis end som rednings- eller omstrukturingsstøtte.

⁽²⁾ En uforudseelig omstændighed er en omstændighed, som virksomhedens ledelse på ingen måde kunne have forudset på det tidspunkt, hvor omstrukturingsplanen blev udarbejdet, og som ikke skyldes forsømmelser eller fejltagelser begået af virksomhedens ledelse eller beslutninger truffet af den koncern, som virksomheden tilhører.

76. Såfremt en virksomhed overtager aktiver i en anden virksomhed og navnlig i en virksomhed, der har været genstand for en af de i punkt 74 nævnte procedurer eller konkursbehandling mv. efter national ret, og som allerede har modtaget rednings- eller omstrukturingsstøtte, er køberen ikke underlagt reglen om engangsstøtte, hvis alle de følgende betingelser er opfyldt:

- a) køberen er klart adskilt fra den tidligere virksomhed
- b) køberen har erhvervet den tidligere virksomheds aktiver til markedspris
- c) likvidationen eller saneringen og købet af den tidligere virksomhed må ikke være et middel til at undgå anvendelsen af princippet om engangsstøtte; Kommissionen kan fastslå, at dette er tilfældet, hvis f.eks. køberens vanskeligheder var klart forudsigelige ved købet af den tidligere virksomheds aktiver.

77. Det skal imidlertid understreges, at støtte til køb af aktiverne, som ville svare til støtte til initialinvesteringer, ikke kan godkendes efter nærværende rammebestemmelser.

4. STØTTEORDNINGER FOR SMÅ OG MELLEMSTORE VIRKSOMHEDER

4.1. Generelle principper

78. Kommissionen godkender kun rednings- og/eller omstrukturingsstøtteordninger for kriseramte små og mellemstore virksomheder, hvis de pågældende virksomheder falder ind under fællesskabsdefinitionen af små og mellemstore virksomheder. Med forbehold af nedenstående særlige bestemmelser vil sådanne ordningers forenelighed med fællesmarkedet blive vurderet på grundlag af betingelserne i kapitel 2 og 3, dog med undtagelse af afsnit 3.1.2, som ikke finder anvendelse på støtteordninger. Al støtte, der ydes som led i en ordning, men som ikke opfylder nogen af disse betingelser, skal anmeldes individuelt og godkendes af Kommissionen på forhånd.

4.2. Betingelser for at kunne modtage støtte

79. Medmindre andet er fastsat i statsstøttereglerne for en bestemt sektor, vil tildelingen af støtte til små og mellemstore virksomheder som led i ordninger, der godkendes efter anvendelsesdatoen for disse rammebestemmelser, kun være fritaget fra kravet om individuel anmeldelse, hvis den pågældende virksomhed opfylder mindst et af de tre kriterier i punkt 10. Støtte til virksomheder, der ikke opfylder nogen af de tre kriterier, skal anmeldes individuelt til Kommissionen, således at den kan vurdere, om de kan betragtes som kriseramte virksomheder. Støtte til

virksomheder, der er aktive på et marked, der lider under en langsigtet strukturel overkapacitet, skal, uanset støtte-modtagerens størrelse, anmeldes individuelt til Kommissionen, således at den kan vurdere, om punkt 42 finder anvendelse.

4.3. Betingelser for godkendelse af redningsstøtteordninger

80. For at blive godkendt af Kommissionen skal redningsstøtteordninger opfylde betingelserne i punkt 25, litra a), b), d) og e). Endvidere må der højst ydes redningsstøtte i en periode på seks måneder, i løbet af hvilken der skal foretages en analyse af virksomhedens situation. Inden udgangen af denne periode skal medlemsstaten enten godkende en omstrukturingsplan eller en likvidationsplan eller kræve, at støttemodtageren tilbagebetaler lånet og støtten svarende til risikopremien.

81. Redningsstøtte, der tildeles for en længere periode end seks måneder, eller som ikke er blevet tilbagebetalt efter seks måneder, skal anmeldes individuelt til Kommissionen.

4.4. Betingelser for godkendelse af omstrukturingsstøtteordninger

82. Kommissionen vil kun godkende omstrukturingsstøtteordninger, hvis støtten tildeles med det vilkår, at støttemodtageren til fulde gennemfører en omstrukturingsplan, der på forhånd er blevet godkendt af medlemsstaten, og som opfylder følgende betingelser:

- a) rentabiliteten skal genoprettes: betingelserne i punkt 34-37 finder anvendelse
- b) urimelige konkurrencefordrejninger skal forhindres: da støtte til små virksomheder normalt er mindre konkurrencefordrejende, finder det princip, der er redegjort for i punkt 38-42, ikke anvendelse på sådanne virksomheder, medmindre der er truffet bestemmelse herom i statsstøttereglerne for en bestemt sektor; ordningerne bør dog fastsætte, at de støttemodtagende virksomheder ikke må forøge deres kapacitet under omstruktureringen; punkt 38-42 finder anvendelse på mellemstore virksomheder
- c) støtten skal begrænses til et minimum: principperne i punkt 43, 44 og 45 finder anvendelse
- d) eventuelle ændringer af omstrukturingsplanen skal foregå i overensstemmelse med reglerne i punkt 52, 53 og 54.

4.5. Fælles betingelser for godkendelse af rednings- og/eller omstrukturingsstøtteordninger

83. Ordningerne skal angive det maksimale støttebeløb, som en enkelt virksomhed kan modtage som led i tildelingen af rednings- og/eller omstrukturingsstøtte, også hvis planen ændres. Enhver støtte, der overstiger dette beløb, skal anmeldes individuelt til Kommissionen. Det samlede beløb, som tildeles en enkelt virksomhed i rednings- og omstrukturingsstøtte, må ikke overstige 10 mio. EUR inkl. støtte fra eventuelle andre kilder eller som led i andre ordninger.

84. Desuden skal princippet om engangsstøtte overholdes. Den i afsnit 3.3 fastsatte regel finder anvendelse.

85. Medlemsstaterne skal endvidere anmelde foranstaltninger enkeltvis til Kommissionen, når en virksomhed overtager aktiver fra en anden virksomhed, der selv allerede har modtaget rednings- eller omstrukturingsstøtte.

4.6. Tilsyn og årlige rapporter

86. Punkt 49, 50 og 51 finder ikke anvendelse på støtteordninger. Godkendelsen af en ordning vil imidlertid være betinget af, at der, normalt på årsbasis, fremlægges en rapport om anvendelsen af den pågældende ordning, der indeholder de oplysninger, der er anført i Kommissionens instrukser om standardiserede rapporter ⁽¹⁾. Rapporterne skal også indeholde en oversigt over alle støttemodtagende virksomheder og give følgende oplysninger om hver enkelt af disse virksomheder:

- a) virksomhedens navn
- b) virksomhedens branchekode angivet med den trecifrede branchekode i NACE ⁽²⁾
- c) antal ansatte
- d) årlig omsætning og balancen
- e) støttens størrelse
- f) den støttemodtagende virksomheds eget bidrag med angivelse af bidragets størrelse og form

⁽¹⁾ Se bilag III, A og B (standardiseret oplysningsskema om eksisterende støtteordninger), til Kommissionens forordning (EF) nr. 794/2004 af 21. april 2004 om gennemførelse af Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af EF-traktatens artikel 93 (EUT L 140 af 30.4.2004, s. 1).

⁽²⁾ Generel nomenklatur for de økonomiske aktiviteter i Det Europæiske Fællesskab, offentliggjort af De Europæiske Fællesskabers Statistiske Kontor.

g) eventuelle modydelser med angivelse af deres form og omfang

h) eventuelt oplysninger om omstrukturingsstøtte eller anden støtte svarende hertil, som virksomheden tidligere har modtaget

i) oplysninger om, hvorvidt den støttemodtagende virksomhed er blevet likvideret eller har været under konkursbehandling mv. i omstrukturingsperioden.

5. REGLER FOR OMSTRUKTURERINGSSTØTTE INDEN FOR LANDBRUGSSEKTOREN ⁽³⁾

5.1. Modydelser

87. Det er fastsat i punkt 38-42, punkt 57 og punkt 82, litra b), at der normalt ikke stilles krav om modydelser i forhold til små virksomheder, medmindre dette er fastsat i de specifikke statsstøtteregler for den pågældende sektor. I landbrugssektoren kræver Kommissionen normalt — efter principperne i punkt 38-42 — modydelser fra alle modtagere af omstrukturingsstøtte, uanset deres størrelse.

5.2. Definition af overkapacitet

88. Med henblik på disse rammebestemmelser definerer Kommissionen strukturel overkapacitet inden for landbrugssektoren på grundlag af de konkrete omstændigheder, idet den navnlig tager hensyn til omfanget og tendensen for den relevante produktkategori i de sidste tre år, til markedsstabiliseringsforanstaltninger, særligt eksportrestitutioner og tilbagekøb, til prisudviklingen på verdensmarkedet og til sektorspecifikke begrænsninger, der er fastsat i fællesskabslovgivningen.

5.3. Betingelser for deltagelse i rednings- og omstrukturingsstøtteordninger

89. Som undtagelse fra punkt 79 kan Kommissionen også undlade at kræve individuel anmeldelse af støtte til små og mellemstore virksomheder, hvis den pågældende lille eller mellemstore virksomhed ikke opfylder mindst et af de tre kriterier i punkt 10.

⁽³⁾ Det omfatter i denne sammenhæng alle primære producenter af landbrugsprodukterne i bilag I til EF-traktaten (landbrug). Støtteforanstaltninger til fordel for virksomheder, der forarbejder og markedsfører landbrugsprodukter, er ikke omfattet af bestemmelserne i dette kapitel. Støtte til sådanne virksomheder vurderes efter de generelle regler i disse rammebestemmelser. Fiskeri- og akvakultursektoren er ikke omfattet af dette kapitel.

5.4. Kapacitetsnedskæringer

90. Hvis der optræder et strukturelt overskud af produktionskapacitet, gælder det i punkt 38-42 nævnte krav om en irreversibel nedskæring eller nedlæggelse af kapacitet. Landbrugsarealer kan tages i brug igen femten år efter den effektive kapacitetsnedskæring. Indtil da skal de bevares i god landbrugs- og miljømæssig stand som arealer, der ikke længere anvendes til produktionsformål, jf. artikel 5 i Rådets forordning (EF) nr. 1782/2003 af 29. september 2003 om fastlæggelse af fælles regler for den fælles landbrugspolitik og ordninger for direkte støtte og om fastlæggelse af visse støtteordninger for landbrugere⁽¹⁾ samt de relevante gennemførelsesbestemmelser hertil.

91. Når støtteforanstaltningen er rettet mod bestemte produkter eller producenter, skal kapacitetsnedskæringen mindst udgøre 10 % af den kapacitet, som omstrukturingsstøtten faktisk ydes for. For mindre målrettede foranstaltninger skal produktionskapaciteten nedskæres med mindst 5 %. For omstrukturingsstøtte, der ydes i ugunstigt stillede områder⁽²⁾, sænkes kravet til kapacitetsnedskæringer med to procentpoint. Kommissionen vil fravige disse krav om kapacitetsnedskæringer, når beslutningerne om tildeling af omstrukturingsstøtte til virksomheder inden for en given sektor over en sammenhængende periode på tolv måneder tilsammen ikke involverer mere end 1 % af produktionskapaciteten inden for denne sektor i den berørte medlemsstat. Denne regel kan anvendes på regionalt plan, hvis en støtteordning kun gælder for en bestemt region.

92. Kravet om en irreversibel nedskæring af produktionskapacitet kan opfyldes på det relevante marked (uden at det nødvendigvis involverer nedskæringer foretaget af modtagerne af omstrukturingsstøtte). Forudsat at den fælles landbrugspolitik bestemmelser overholdes, kan medlemsstaterne selv vælge, hvilket kapacitetsnedskæringssystem de ønsker at anvende.

93. Medlemsstaterne skal påvise, at kapacitetsnedskæringen udgør et supplement til kapacitetsnedskæringer, der ville være blevet gennemført selv uden omstrukturingsstøtte.

⁽¹⁾ EUT L 270 af 21.10.2003, s. 1. Senest ændret ved forordning (EF) nr. 864/2004 (EUT L 161 af 30.4.2004, s. 48)

⁽²⁾ Som defineret i artikel 13 ff. i Rådets forordning (EF) nr. 1257/1999 (EFT L 160 af 26.6.1999, s. 80), senest ændret ved forordning (EF) nr. 583/2004 (EUT L 91 af 30.3.2004, s. 1).

94. Når kapacitetsnedskæringen ikke søges gennemført på støttemodtagerniveau, skal der tages skridt til at sikre, at nedskæringen foretages senest et år efter tildelingen af støtte.

95. For at sikre, at nedlæggelsen af kapacitet på det relevante marked bliver virkningsfuld, skal medlemsstaten forpligte sig til ikke at yde statsstøtte til kapacitetsforøgelser i den pågældende sektor. Denne forpligtelse forbliver gældende i en periode på fem år fra det tidspunkt, hvor den påkrævede kapacitetsnedskæring rent faktisk blev opnået.

96. Når der træffes afgørelse om, hvorvidt betingelserne for at yde omstrukturingsstøtte er opfyldt, og om støttens størrelse, tages der ikke hensyn til de enkelte producenters forpligtelser med hensyn til overholdelse af fællesskabskvoter og hermed forbundne bestemmelser.

5.5. Princippet om engangsstøtte

97. Princippet om, at der kun må tildeles rednings- og omstrukturingsstøtte én gang, gælder også for landbrugssektoren. I stedet for den i afsnit 3.3 fastsatte periode på ti år, gælder der dog en periode på fem år.

5.6. Tilsyn og årlige rapporter

98. Reglerne i kapitel 3 og 4 finder også anvendelse på tilsynet og de årlige rapporter inden for landbrugssektoren, dog med undtagelse af forpligtelsen til at aflevere en oversigt over alle støttemodtagere og visse oplysninger om hver enkelt af dem (se punkt 86). Hvis bestemmelserne i punkt 90-96 er blevet anvendt, skal rapporten også indeholde oplysninger om den produktionskapacitet, der er blevet tilgodeset af omstrukturingsstøtte, og om den tilvejebragte kapacitetsnedskæring.

6. FORANSTALTNINGER I HENHOLD TIL ARTIKEL 88, STK. 1

99. Kommissionen vil ved særskilt skrivelse i henhold til traktatens artikel 88, stk. 1, foreslå, at medlemsstaterne træffer foranstaltninger som angivet i punkt 100 og 101 med hensyn til deres nuværende støtteordninger. Kommissionen vil fremover kun godkende en ordning, hvis den er i overensstemmelse med disse bestemmelser.

100. De medlemsstater, der har godkendt Kommissionens forslag, skal inden seks måneder tilpasse de af deres eksisterende støtteordninger, som fortsat skal være gældende efter den 9. oktober 2004, således at de bringes i overensstemmelse med disse rammebestemmelser.
101. Medlemsstaterne skal tilkendegive deres godkendelse af disse foranstaltninger senest en måned efter at have modtaget ovennævnte skrivelse indeholdende forslag til foranstaltninger.

7. ANVENDELSES DATO OG VARIGHED

102. Kommissionen vil anvende disse rammebestemmelser med virkning fra den 10. oktober 2004 til den 9. oktober 2009.
103. Anmeldelser, der indgår til Kommissionen før den 10. oktober 2004, vil blive vurderet på grundlag af de på anmeldelsestidspunktet gældende kriterier.
104. Kommissionen vil undersøge, om rednings- eller omstrukturingsstøtte, der er ydet uden Kommissionens forudgående godkendelse og derfor i strid med traktatens artikel 88, stk. 3, er i overensstemmelse med fællesmarkedet på grundlag af disse rammebestemmelser, hvis al støtten eller en del heraf er blevet ydet efter rammebestemmelsernes offentliggørelse i *Den Europæiske Unions Tidende*.
- I alle andre tilfælde vil den foretage undersøgelsen på grundlag af de rammebestemmelser, der anvendes på det tidspunkt, hvor støtten blev ydet.

BILAG

Formel ⁽¹⁾ til beregning af den maksimalt tilladte redningsstøtte ved anvendelse af den forenklede procedure:

$$\frac{\text{EBIT}_t + \text{afskrivning}_t + (\text{arbejdskapital}_t - \text{arbejdskapital}_{t-1})}{2}$$

Formlen bygger på virksomhedens driftsresultat (EBIT, dvs. overskud før renter og skat) i året forud for tildelingen/anmeldelsen af støtte (angivet som t). Til dette beløb lægges afskrivninger. Til summen heraf lægges derpå ændringer i arbejdskapital. Ændringen i arbejdskapital beregnes som differensen mellem omsætningsaktiver og kortfristet gæld ⁽²⁾ i de seneste afsluttede regnskabsperioder. Tilsvarende gælder det, at hvis der indgår hensættelser i driftsresultatet, skal dette være tydeligt angivet, og resultatet bør ikke inkludere sådanne hensættelser.

Formlen tjener til at beregne virksomhedens negative cash flow fra driften i året forud for ansøgningen om støtte (eller før tildelingen af støtte i tilfælde af ikke-anmeldt støtte). Halvdelen af dette beløb burde være tilstrækkeligt til at holde virksomheden kørende i seks måneder. Derfor skal resultatet af formelen divideres med to.

Denne formel kan kun benyttes, når resultatet er negativt.

Hvis denne formel fører til et positivt resultat, vil der blive afkrævet en detaljeret redegørelse til godtgørelse af, at virksomheden er en kriseramet virksomhed som defineret i punkt 10 og 11.

Eksempel:

Overskud før renter og skat (mio. EUR)	(12)	
Afskrivninger (mio. EUR)	(2)	
Balance (mio. EUR)	31. december X	31. december XO
<i>Omsætningsaktiver</i>		
Konter eller tilsvarende	10	5
Kortfristede fordringer	30	20
Lagerbeholdninger	50	45
Forudbetalte udgifter	20	10
Andre omsætningsaktiver	20	20
Omsætningsaktiver i alt	130	100
<i>Kortfristet gæld</i>		
Varekreditorer	20	25
Påløbne udgifter	15	10
Udskudt indkomst	5	5
Kortfristet gæld i alt	40	40
Arbejdskapital	90	60
Ændring i arbejdskapitalen	(30)	

⁽¹⁾ EBIT (dvs. overskud før renter og skat i henhold til årsregnskabet fra året forud for ansøgningen, der er angivet som t) forøges med afskrivninger i samme periode plus ændringer i arbejdskapitalen over en periode på to år (de to år forud for ansøgningen). Resultatet divideres med to for at nå frem til et beløb for de seks måneder, hvori der normalt kan tildeles redningsstøtte.

⁽²⁾ Omsætningsaktiver: likvide midler, fordringer (kunde- og debitoronti), andre omsætningsaktiver og forudbetalte udgifter, lagerbeholdninger.
Kortfristet gæld: finansiel gæld, varekreditorer (leverandør- og kreditoronti) og anden kortfristet gæld, udskudt indkomst, andre påløbne forpligtelser, skattegæld.

Maksimal redningsstøtte = $[-12 + 2 + (-30)] / 2 = -20$ mio. EUR

Eftersom resultatet af denne formel ligger over 10 mio. EUR, kan den forenklede procedure, der er beskrevet i punkt 30, ikke benyttes. Hvis denne grænse overskrides, skal medlemsstaten give en forklaring på, hvordan virksomhedens fremtidige cash flow-behov og redningsstøtten er blevet beregnet.
